

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA, NIEODPŁATNE PORADNICTWO ORAZ NIEODPŁATNA MEDIACJA.

Potrzebna jest pomoc prawnika, doradcy, mediatora? Znalazł się Pan/Pani w trudnej sytuacji życiowej, np. potrzebna pomoc w: rozłożeniu długu na raty, w spłacie pożyczek „chwilówek”, w problemach mieszkaniowych, pracowniczych, z egzekucją alimentów, grozi Panu/Pani eksmisja, odziedziczył Pan/Pani długi, nie wiadomo do jakiego urzędu zgłosić się po pomoc, lub pojawiły się inne problemy związane ze sprawami życia codziennego? **Zapraszamy do skorzystania z systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego lub nieodpłatnej mediacji.**

Co to znaczy, że pomoc jest nieodpłatna?

Wszystkie z podejmowanych działań w ramach:

- nieodpłatnej pomocy prawnej,
- nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
- nieodpłatnej mediacji,

są darmowe i to niezależnie od tego czy sprawa będzie miała finał w sądzie.

Gdzie można uzyskać pomoc?

Darmową pomoc można uzyskać w **punktach** nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji w całym kraju.

Punkty znajdują się w każdym powiecie. O tym gdzie jest najbliższy punkt można zapytać:

- a. w starostwie powiatowym,
- b. w urzędzie gminy,
- c. w urzędzie miasta,

lub:

- d. na stronach internetowych powiatów i gmin (które znajdziesz wpisując w wyszukiwarkę hasło: urząd gminy, powiatu lub miasta i miejscowość, w której punkcie można się zapisać),
- e. na stronie internetowej **np.ms.gov.pl**.

Kto może skorzystać z darmowej pomocy?

W sytuacji, gdy koszty pomocy prawnika są zbyt duże, składa się wykonawcy, który jest w punkcie, pisemne oświadczenie, że nie jest się w stanie ponieść takich kosztów. Do punktu nie trzeba zabierać ze sobą nic prócz dowodu osobistego. Wzór oświadczenia przekaże osoba udzielająca pomocy.

Czy będąc przedsiębiorcą można skorzystać z pomocy?

Tak. Jeżeli jest się osobą **samozatrudnioną** czyli prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą i w ciągu ostatniego roku nie zatrudniało się żadnych osób. Aby skorzystać z pomocy należy złożyć:

- a. pisemne oświadczenie, że nie jest się w stanie ponieść kosztów, oraz
- b. oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku, a także
- c. wszystkie zaświadczenia o pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, otrzymanej w roku, w którym ubiega się o nieodpłatną pomoc prawną oraz otrzymanej w ciągu dwóch lat poprzedzających ją lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Na czym polegają usługi?

Nieodpłatna pomoc prawna

Podczas spotkania prawnik wytłumaczy, jakie posiada Pan/Pani prawa i obowiązki oraz pokaże sposób rozwiązania problemu prawnego. W razie potrzeby, **jeśli sprawa jeszcze nie trafiła do sądu**, sporządzi potrzebne pisma (np. pozew). Jeśli Pana/Pani sprawa jest już w sądzie, prawnik pomoże napisać pisma o zwolnienie od kosztów, albo ustanowienie pełnomocnika z urzędu, które są potrzebne, żeby nie trzeba było płacić za prawnika w postępowaniu sądowym.

Nieodpłatna pomoc obywatelska

Doradca obywatelski przyjrzy się Pana/Pani problemom, tak by dostosować pomoc do sytuacji. Wytłumaczy też, jakie są Pana/Pani:

- prawa – czyli czego można się domagać,
- i obowiązki – jakie rzeczy trzeba zrobić, żeby sobie nie zaszkodzić.

Doradca również będzie wspierał w samodzielnym rozwiązaniu problemu, a w razie potrzeby, sporządzi wspólnie z Panem/Panią plan działania wyjścia z sytuacji oraz pomoże, krok po kroku go wykonać.

Nieodpłatna mediacja

Jeśli jest Pan/Pani z kimś w konflikcie, można zapisać się na mediację. W takim przypadku mediator będzie pomagał Państwu pogodzić się bez pójścia do sądu. Można także poprosić o sporządzenie projektu umowy o mediację lub wniosku o jej przeprowadzenie przed sądem, albo wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej, czy wniosku do sądu o zatwierdzenie ugody, która została zawarta podczas mediacji.

Uwaga! Z usługi nieodpłatnej mediacji wyłączone są mediacje zlecone przez sąd oraz sprawy, w których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że pomiędzy stronami konfliktu występuje przemoc.

Czym różni się pomoc prawna od porady obywatelskiej?

Pomoc prawna:

- jest udzielana w momencie, kiedy problem danej osoby jest **typowo prawny**, m.in. gdy potrzebne będzie pójście z tym problemem do sądu, na przykład, gdy osoba chce się rozwieść, ale sama nie jest w stanie napisać pozwu rozwodowego lub gdy samotna matka chce wystąpić o alimenty i także nie wie jak takie pismo sformułować,
- pomocy prawnej udziela prawnik,
- jeżeli okaże się, że problem danej osoby nie jest tylko prawny, wtedy udzielający pomocy odsyła daną osobę do miejsca, gdzie może ona stosowną pomoc uzyskać, np. do poradni psychologicznej, ośrodka pomocy społecznej, czy pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Pomoc obywatelska:

- może, ale **nie musi** dotyczyć problemu prawnego. Poradą będzie, na przykład wskazanie osobie, której zmarł ktoś bliski, **do jakiego urzędu powinna się udać**, by załatwić wszystkie potrzebne formalności, jak wydanie aktu zgonu, czy wystąpienie o zasiłek pogrzebowy,
- porad obywatelskich udziela **doradca obywatelski**,

- doradca w przypadku stwierdzenia, że problem nie jest wyłącznie prawny, nie musi odsyłać do innych miejsc, **tylko sam może starać się pomóc danej osobie.**

Jak można się zapisać na poradę?

- a. **telefonicznie:** każdy powiat prowadzi specjalny numer telefonu do zapisów i udzielania informacji; numer telefonu jest dostępny na stronach internetowych powiatów,
- b. **lub elektronicznie:** na podany przez powiat adres e-mail lub na stronie np.ms.gov.pl/zapisy,
- c. **lub osobiście:** w starostwie powiatowym.

Jak długo trzeba czekać na poradę?

To zależy od tego jak dużo osób zgłosiło się na poradę. Prawnik lub doradca obywatelski postarają się przyjąć każdego beneficjenta jak najszybciej.

Wyjątki:

- a. z ważnych powodów dopuszcza się ustalenie innej kolejności udzielania nieodpłatnej pomocy,
- b. kobiety w ciąży zawsze są obsługiwane poza kolejnością.

Co trzeba przygotować?

- a. **Dokument tożsamości:** taki jak dowód osobisty, paszport, lub inny dokument potwierdzający tożsamość; a także
- b. **dokumenty dotyczące Pana/Pani problemu:** jeśli takie są w posiadaniu. Nie są one obowiązkowe. Można po prostu opowiedzieć prawnikowi, doradcy lub mediatorowi o swoim problemie. Jeśli są dokumenty dotyczące problemu, należy o nich pamiętać!
- c. **samozatrudniony przedsiębiorca musi przygotować:** wszystkie zaświadczenia o pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie czy rybołówstwie, otrzymanej w roku, w którym ubiega się o nieodpłatną pomoc oraz otrzymanej w ciągu dwóch lat poprzedzających ją lat podatkowych, albo oświadczenie o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Co jeśli jest się osobą z niepełnosprawnością?

Będąc osobą z trudnościami w poruszaniu się lub komunikowaniu się można skorzystać z pomocy:

a. stacjonarnie, czyli w punkcie nieodpłatnej pomocy:

- można przyjść na wizytę z osobą, która pomoże dotrzeć do punktu i będzie pomagać prawnikowi zrozumieć Pana/Panią, np. może to być osoba bliska, opiekun lub osoba posługująca się językiem migowym,
- podczas zapisywania się na poradę można poprosić o pomoc tłumacza języka migowego,

b. można też skorzystać z pomocy w dogodnym dla siebie miejscu:

- jeżeli ze względu na stan zdrowia nie można go opuszczać, np. w szpitalu lub domu,
- w miejscu wyposażonym w urządzenia ułatwiające porozumiewanie się, na przykład w siedzibie stowarzyszenia pomagającego osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się,
- lub w miejscu, w którym będzie możliwość skorzystania z tłumacza języka migowego, np. w budynku starostwa stale współpracującego z tłumaczem języka migowego,

c. osoby z niepełnosprawnościami mogą skorzystać także z pomocy z pomocy w szczególnych formach:

- po zapisie na wizytę, prawnik lub doradca obywatelski skontaktuje się z Panem/Panią. Może udzielić pomocy telefonicznie, za pomocą komunikatora internetowego (np. Skype) lub prześle wiadomość e-mail. Forma udzielania pomocy musi być wcześniej uzgodniona z pracownikiem starostwa powiatowego lub urzędu miasta,
- konieczne jest pozostawienie danych kontaktowych do siebie, takich jak numer telefonu lub adres e-mail.

Jak wygląda pomoc w czasie epidemii COVID-19?

W 2021 roku powrócił tryb stacjonarny udzielania porad, ale nadal w związku ze stanem epidemii nieodpłatna pomoc prawna, poradnictwo obywatelskie i mediacje mogą być udzielane **za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość**, czyli telefonicznie, za pośrednictwem poczty e-mail oraz przy wykorzystaniu innych komunikatorów internetowych, np. rozmowy wideo.

Uwaga! Jeżeli porada udzielana jest zdalnie, nie trzeba składać żadnych oświadczeń wymienionych wcześniej!

Edukacja prawna

Jeżeli chciałby Pan/Pani dowiedzieć się więcej na temat praw i obowiązków, można poszukać wydarzeń organizowanych w Pana/Pani powiecie. Na takich wydarzeniach omawiane są problemy zgłaszane w punktach nieodpłatnej pomocy w danym powiecie. Prowadzą je organizacje pozarządowe na co dzień obsługujące mieszkańców w punktach porad.

Można szukać: wykładów, kampanii społecznych, a także opracowań informatorów i poradników, spotkań osobistych, audycji w lokalnych mediach, webinarów albo podcastów i filmików zamieszczonych w Internecie.

Najczęściej takie wydarzenia odbywają się w bibliotekach, szkołach, miejscach aktywności lokalnej lub klubach pracy.

Informacje o nadchodzących wydarzeniach edukacyjnych organizowanych w okolicy oraz bezpłatne materiały, jak broszury czy biuletyny są dostępne **w starostwie powiatowym, np. pod numerem telefonu wyznaczonym do zapisów na wizyty, czy na stronie internetowej powiatu.**

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.